Vestavěné predikáty (pokračování)

Všechna řešení

- Backtracking vrací pouze jedno řešení po druhém
- Všechna řešení dostupná najednou: `bagof/3, setof/3, findall/3`
- `bagof( X, P, S )`: vrátí seznam S, všech objektů X takových, že P je splněno

```
vek( petr, 7 ).
vek( anna, 5 ).
vek( tomas, 5 ).

?- bagof( Dite, vek( Dite, 5 ), Seznam ).
```

Všechna řešení

- Backtracking vrací pouze jedno řešení po druhém
- Všechna řešení dostupná najednou: `bagof/3, setof/3, findall/3`
- `bagof( X, P, S )`: vrátí seznam S, všech objektů X takových, že P je splněno

```
vek( petr, 7 ).
vek( anna, 5 ).
vek( tomas, 5 ).

?- bagof( Dite, vek( Dite, 5 ), Seznam ).
   Seznam = [ anna, tomas ]
```

Všechna řešení

- Backtracking vrací pouze jedno řešení po druhém
- Všechna řešení dostupná najednou: `bagof/3, setof/3, findall/3`
- `bagof( X, P, S )`: vrátí seznam S, všech objektů X takových, že P je splněno

```
vek( petr, 7 ).
vek( anna, 5 ).
vek( tomas, 5 ).

?- bagof( Dite, vek( Dite, 5 ), Seznam ).
   Seznam = [ anna, tomas ]
```

- Volné proměnné v cíli P jsou **všeobecně kvantifikovány**

```
?- bagof( Dite, vek( Dite, Vek ), Seznam ).
```

Všechna řešení

- Backtracking vrací pouze jedno řešení po druhém
- Všechna řešení dostupná najednou: `bagof/3, setof/3, findall/3`
- `bagof( X, P, S )`: vrátí seznam S, všech objektů X takových, že P je splněno

```
vek( petr, 7 ).
vek( anna, 5 ).
vek( tomas, 5 ).

?- bagof( Dite, vek( Dite, 5 ), Seznam ).
   Seznam = [ anna, tomas ]
```

- Volné proměnné v cíli P jsou **všeobecně kvantifikovány**

```
?- bagof( Dite, vek( Dite, Vek ), Seznam ).
   Vek = 7, Seznam = [ petr ];
   Vek = 5, Seznam = [ anna, tomas ]
```

Všechna řešení II.

- Pokud neexistuje řešení bagof(X,P,S) neuspěje
- bagof: pokud nějaké řešení existuje několikrát, pak S obsahuje duplicity
- bagof, setof, findall:
  P je libovolný cíl

```
vek( petr, 7 ).
vek( anna, 5 ).
vek( tomas, 5 ).

?- bagof( Dite, ( vek( Dite, 5 ), Dite \= anna  ), Seznam ).
   Seznam = [ tomas ]
```

Všechna řešení II.

- Pokud neexistuje řešení bagof(X,P,S) neuspěje
- bagof: pokud nějaké řešení existuje několikrát, pak S obsahuje duplicity
- bagof, setof, findall:
  P je libovolný cíl

```
vek( petr, 7 ).
vek( anna, 5 ).
vek( tomas, 5 ).

?- bagof( Dite, ( vek( Dite, 5 ), Dite \= anna  ), Seznam ).
   Seznam = [ tomas ]
```

- bagof, setof, findall:
  na objekty shromažďované v X nejsou žádná omezení

```
?- bagof( Dite-Vek, vek( Dite, Vek ), Seznam ).
   Seznam = [petr-7,anna-5,tomas-5]
```

Existenční kvantifikátor „^ ”

- Přidání **existenčního kvantifikátoru „^ ”** ⇒ hodnota proměnné nemá význam

```
?- bagof( Dite, Vek^vek( Dite, Vek ), Seznam ).
```

Existenční kvantifikátor „^ ”

- Přidání **existenčního kvantifikátoru „^ ”** ⇒ hodnota proměnné nemá význam

```
?- bagof( Dite, Vek^vek( Dite, Vek ), Seznam ).
   Seznam = [petr,anna,tomas]
```

Existenční kvantifikátor „^ ”

- Přidání **existenčního kvantifikátoru „^ ”** ⇒ hodnota proměnné nemá význam

```
?- bagof( Dite, Vek^vek( Dite, Vek ), Seznam ).
   Seznam = [petr,anna,tomas]
```

- Anonymní proměnné jsou všeobecně kvantifikovány,
  i když jejich hodnota není (jako vždy) vracena na výstup

```
?- bagof( Dite, vek( Dite, _Vek ), Seznam ).
   Seznam = [petr] ;
   Seznam = [anna,tomas]
```

Existenční kvantifikátor „^ ”

- Přidání **existenčního kvantifikátoru „^ ”** ⇒ hodnota proměnné nemá význam

```
?- bagof( Dite, Vek^vek( Dite, Vek ), Seznam ).
   Seznam = [petr,anna,tomas]
```

- Anonymní proměnné jsou všeobecně kvantifikovány,
  i když jejich hodnota není (jako vždy) vracena na výstup

```
?- bagof( Dite, vek( Dite, _Vek ), Seznam ).
   Seznam = [petr] ;
   Seznam = [anna,tomas]
```

- Před operátorem „^ ” může být i seznam

```
?- bagof( Vek ,[Jmeno,Prijmeni]^vek( Jmeno, Prijmeni, Vek ), Seznam ).
   Seznam = [7,5,5]
```

Všechna řešení III.

- `setof( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - S je uspořádaný podle @<
  - případné duplicity v S jsou eliminovány

Všechna řešení III.

- `setof( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - S je uspořádaný podle @<
  - případné duplicity v S jsou eliminovány
- `findall( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - všechny proměnné jsou existenčně kvantifikovány

    ?- findall(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

Všechna řešení III.

- `setof( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - S je uspořádaný podle @<
  - případné duplicity v S jsou eliminovány
- `findall( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - všechny proměnné jsou existenčně kvantifikovány

    ?- findall(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

    ⇒ v S jsou shromažď'ovány všechny možnosti i pro různá řešení

    ⇒ `findall` uspěje přesně jednou

Všechna řešení III.

- `setof( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - S je uspořádaný podle @<
  - případné duplicity v S jsou eliminovány
- `findall( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - všechny proměnné jsou existenčně kvantifikovány

    ?- findall(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

    ⇒ v S jsou shromažď'ovány všechny možnosti i pro různá řešení

    ⇒ `findall` uspěje přesně jednou
  - výsledný seznam může být prázdný ⇒ pokud neexistuje řešení, uspěje a vrátí S = []

Všechna řešení III.

- `setof( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - S je uspořádaný podle @<
  - případné duplicity v S jsou eliminovány
- `findall( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - všechny proměnné jsou existenčně kvantifikovány

    ?- findall(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

    ⇒ v S jsou shromažďovány všechny možnosti i pro různá řešení

    ⇒ `findall` uspěje přesně jednou
  - výsledný seznam může být prázdný ⇒ pokud neexistuje řešení, uspěje a vrátí S = []
  - ?- bagof(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

    Vek = 7, Seznam = [petr];

    Vek = 5, Seznam = [anna, tomas]

    ?- findall(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

Všechna řešení III.

- `setof( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - S je uspořádaný podle `@<`
  - případné duplicity v S jsou eliminovány
- `findall( X, P, S )`: rozdíly od bagof
  - všechny proměnné jsou existenčně kvantifikovány

    ?- findall(Dite, vek(Dite, Vek), Seznam).

    ⇒ v S jsou shromažď'ovány všechny možnosti i pro různá řešení

    ⇒ `findall` uspěje přesně jednou
  - výsledný seznam může být prázdný ⇒ pokud neexistuje řešení, uspěje a vrátí `S = []`
  - ```
    ?- bagof( Dite, vek( Dite, Vek ), Seznam ).
       Vek = 7, Seznam = [ petr ];
       Vek = 5, Seznam = [ anna, tomas ]

    ?- findall( Dite, vek( Dite, Vek ), Seznam ).
       Seznam = [petr,anna,tomas]
    ```
    ```

Testování typu termu

`var(X)`	X je volná proměnná
`nonvar(X)`	X není proměnná

Testování typu termu

`var(X)`	X	je volná proměnná
`nonvar(X)`	X	není proměnná
`atom(X)`	X	je atom (`pavel`, `'Pavel Novák'`, `<-->`)
`integer(X)`	X	je integer
`float(X)`	X	je float
`atomic(X)`	X	je atom nebo číslo

Testování typu termu

`var(X)`	X	je volná proměnná
`nonvar(X)`	X	není proměnná
`atom(X)`	X	je atom (`pavel`, `'Pavel Novák'`, `<-->`)
`integer(X)`	X	je integer
`float(X)`	X	je float
`atomic(X)`	X	je atom nebo číslo
`compound(X)`	X	je struktura

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N )
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
count( X, [X|S], N0, N) :- !, N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N).
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
count( X, [X|S], N0, N) :- !, N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N).
count( X, [_|S], N0, N) :- count( X, S, N0, N).
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
count( X, [X|S], N0, N) :- !, N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N).
count( X, [_|S], N0, N) :- count( X, S, N0, N).
```

```
:-? count( a, [a,b,a,a], N )
N=3
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
count( X, [X|S], N0, N) :- !, N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N).
count( X, [_|S], N0, N) :- count( X, S, N0, N).
```

```
:-? count( a, [a,b,a,a], N )
N=3
```

```
:-? count( a, [a,b,X,Y], N).
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
count( X, [X|S], N0, N) :- !, N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N).
count( X, [_|S], N0, N) :- count( X, S, N0, N).
```

```
:-? count( a, [a,b,a,a], N )
N=3
```

```
:-? count( a, [a,b,X,Y], N).
N=3
```

Určení počtu výskytů prvku v seznamu

```
count( X, S, N ) :- count( X, S, 0, N ).

count( _, [], N, N ).
count( X, [X|S], N0, N) :- !, N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N).
count( X, [_|S], N0, N) :- count( X, S, N0, N).
```

```
:-? count( a, [a,b,a,a], N )
N=3
```

```
:-? count( a, [a,b,X,Y], N).
N=3
```

```
count( _, [], N, N ).
count( X, [Y|S], N0, N ) :- nonvar(Y), X = Y, !,
                            N1 is N0 + 1, count( X, S, N1, N ).
count( X, [_|S], N0, N ) :- count( X, S, N0, N ).
```

Konstrukce a dekompozice atomu

- **Atom** (opakování)
  - řetězce písmen, čísel, „_" začínající malým písmenem: `pavel, pavel_novak, x2, x4_34`
  - řetězce speciálních znaků: `+, <->, ===>`
  - řetězce **v apostrofech**: `'Pavel', 'Pavel Novák', 'prší', 'ano'`

    `?- 'ano'=A.  A = ano`

Konstrukce a dekompozice atomu

- **Atom** (opakování)
  - řetězce písmen, čísel, „_" začínající malým písmenem: `pavel, pavel_novak, x2, x4_34`
  - řetězce speciálních znaků: `+, <->, ===>`
  - řetězce **v apostrofech**: `'Pavel', 'Pavel Novák', 'prší', 'ano'`

    `?- 'ano'=A.` `A = ano`
- **Řetězec znaků v uvozovkách**
  - př. "ano", "Pavel"

    `?- A="Pavel".` `A = [80,97,118,101,108]`

    `?- A="ano".` `A=[97,110,111]`
  - př. použití: konstrukce a dekompozice atomu na znaky, vstup a výstup do souboru

Konstrukce a dekompozice atomu

- **Atom** (opakování)
  - řetězce písmen, čísel, „_" začínající malým písmenem: `pavel, pavel_novak, x2, x4_34`
  - řetězce speciálních znaků: `+, <->, ===>`
  - řetězce **v apostrofech**: `'Pavel', 'Pavel Novák', 'prší', 'ano'`

    `?- 'ano'=A.  A = ano`
- **Řetězec znaků v uvozovkách**
  - př. "ano", "Pavel"

    `?- A="Pavel".`
    `A = [80,97,118,101,108]`

    `?- A="ano".`
    `A=[97,110,111]`
  - př. použití: konstrukce a dekompozice atomu na znaky, vstup a výstup do souboru
- **Konstrukce atomu ze znaků, rozložení atomu na znaky**

`name( Atom, SeznamASCIIKodu )`

`name( ano, [97,110,111] )`

`name( ano, "ano" )`

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  `a(9,e) =.. [a,9,e]`

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  ```
  a(9,e) =.. [a,9,e]
  Cil =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ], call( Cil )
  ```

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  ```
  a(9,e) =.. [a,9,e]
  Cil =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ], call( Cil )
  atom =.. X
  ```

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  ```
  a(9,e) =.. [a,9,e]
  Cil =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ], call( Cil )
  atom =.. X ⇒ X = [atom]
  ```

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  ```
  a(9,e) =.. [a,9,e]
  Cil =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ], call( Cil )
  atom =.. X ⇒ X = [atom]
  ```

- Pokud chci znát pouze funktor nebo některé argumenty, pak je efektivnější:

  `functor( Term, Funktor, Arita )`

  ```
  functor( a(9,e), a, 2 )
  ```

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  ```
  a(9,e) =.. [a,9,e]
  Cil =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ], call( Cil )
  atom =.. X ⇒ X = [atom]
  ```

- Pokud chci znát pouze funktor nebo některé argumenty, pak je efektivnější:

  `functor( Term, Funktor, Arita )`

  ```
  functor( a(9,e), a, 2 )
  functor(atom,atom,0)    functor(1,1,0)
  ```

Konstrukce a dekompozice termu

- Konstrukce a dekompozice termu

  `Term =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ]`

  ```
  a(9,e) =.. [a,9,e]
  Cil =.. [ Funktor | SeznamArgumentu ], call( Cil )
  atom =.. X ⇒ X = [atom]
  ```

- Pokud chci znát pouze funktor nebo některé argumenty, pak je efektivnější:

  `functor( Term, Funktor, Arita )`

  ```
  functor( a(9,e), a, 2 )
  functor(atom,atom,0)    functor(1,1,0)
  ```

  `arg( N, Term, Argument )`

  ```
  arg( 2, a(9,e), e)
  ```

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu

- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu
- Příklad: `ground/1` uspěje, pokud v termu nejsou proměnné; jinak neuspěje

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu
- Příklad: `ground/1` uspěje, pokud v termu nejsou proměnné; jinak neuspěje

```
ground(Term) :- atomic(Term), !.
```

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu
- Příklad: `ground/1` uspěje, pokud v termu nejsou proměnné; jinak neuspěje

```
ground(Term) :- atomic(Term), !.
ground(Term) :- var(Term), !, fail.
```

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu
- Příklad: `ground/1` uspěje, pokud v termu nejsou proměnné; jinak neuspěje

```
ground(Term) :- atomic(Term), !.
ground(Term) :- var(Term), !, fail.
ground([H|T]) :- !, ground(H), ground(T).
```

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu
- Příklad: `ground/1` uspěje, pokud v termu nejsou proměnné; jinak neuspěje

```
ground(Term) :- atomic(Term), !.
ground(Term) :- var(Term), !, fail.
ground([H|T]) :- !, ground(H), ground(T).
ground(Term) :- Term =.. [ _Funktor | Argumenty ],
                ground( Argumenty ).
```

Rekurzivní rozklad termu

- Term je proměnná (`var/1`), atom nebo číslo (`atomic/1`) ⇒ konec rozkladu
- Term je seznam (`[_|_]`) ⇒ `[]` ... řešen výše jako `atomic`

  procházení seznamu a rozklad každého prvku seznamu
- Term je složený (`=../2`, `functor/3`) ⇒

  procházení seznamu argumentů a rozklad každého argumentu
- Příklad: ground/1 uspěje, pokud v termu nejsou proměnné; jinak neuspěje

```
ground(Term) :- atomic(Term), !.
ground(Term) :- var(Term), !, fail.
ground([H|T]) :- !, ground(H), ground(T).
ground(Term) :- Term =.. [ _Funktor | Argumenty ],
                ground( Argumenty ).
```

```
?- ground(s(2,[a(1,3),b,c],X)).
no
```

```
?- ground(s(2,[a(1,3),b,c])).
yes
```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - `count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).`

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - `count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).`

```
count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - `count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).`

```
count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).
    count_arg( _, [], N, N ).
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).
    count_arg( _, [], N, N ).
    count_arg( X, [ H | T ], N0, N ) :- count_term( X, H, 0, N1),
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).
    count_arg( _, [], N, N ).
    count_arg( X, [ H | T ], N0, N ) :- count_term( X, H, 0, N1),
                                        N2 is N0 + N1,
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).

    count_arg( _, [], N, N ).
    count_arg( X, [ H | T ], N0, N ) :- count_term( X, H, 0, N1),
                                        N2 is N0 + N1,
                                        count_arg( X, T, N2, N ).
    ```
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).

    count_arg( _, [], N, N ).
    count_arg( X, [ H | T ], N0, N ) :- count_term( X, H, 0, N1),
                                        N2 is N0 + N1,
                                        count_arg( X, T, N2, N ).
    ```
  - `?- count_term( 1, [a,2,[b,c],[d,[e,f],Y]], N ).`
    ```

Příklad: dekompozice termu I.

- `count_term( Integer, Term, N )` určí počet výskytů celého čísla v termu
  - `?- count_term( 1, a(1,2,b(x,z(a,b,1)),Y), N ).` N=2
  - ```
    count_term( X, T, N ) :- count_term( X, T, 0, N).

    count_term( X, T, N0, N ) :- integer(T), X = T, !, N is N0 + 1.
    count_term( _, T, N, N ) :- atomic(T), !.
    count_term( _, T, N, N ) :- var(T), !.
    count_term( X, T, N0, N ) :- T =.. [ _ | Argumenty ],
                                 count_arg( X, Argumenty, N0, N ).

    count_arg( _, [], N, N ).
    count_arg( X, [ H | T ], N0, N ) :- count_term( X, H, 0, N1),
                                        N2 is N0 + N1,
                                        count_arg( X, T, N2, N ).
    ```
  - `?- count_term( 1, [a,2,[b,c],[d,[e,f],Y]], N ).`
  - ```
    count_term( X, T, N0, N ) :- T = [_|_], !, count_arg( X, T, N0, N ).
    ```

klauzuli přidáme **před** poslední klauzuli count_term/4

Cvičení: dekompozice termu

- Napište predikát `substitute( Podterm, Term, Podterm1, Term1)`,
  který nahradí všechny výskyty `Podterm` v `Term`
  termem `Podterm1` a výsledek vrátí v `Term1`
- Předpokládejte, že `Term` a `Podterm` jsou termy bez proměnných
- `?- substitute( sin(x), 2*sin(x)*f(sin(x)), t, F ).` `F=2*t*f(t)`

Technika a styl programování v Prologu

Technika a styl programování v Prologu

- Styl programování v Prologu
  - některá pravidla správného stylu
  - správný vs. špatný styl
  - komentáře
- Ladění
- Efektivita

Styl programování v Prologu I.

- Cílem stylistických konvencí je
  - redukce nebezpečí programovacích chyb
  - psaní čitelných a srozumitelných programů, které se dobře ladí a modifikují

Styl programování v Prologu I.

- Cílem stylistických konvencí je
  - redukce nebezpečí programovacích chyb
  - psaní čitelných a srozumitelných programů, které se dobře ladí a modifikují
- Některá pravidla správného stylu
  - krátké klauzule
  - krátké procedury; dlouhé procedury pouze s uniformní strukturou (tabulka)

Styl programování v Prologu I.

- Cílem stylistických konvencí je
  - redukce nebezpečí programovacích chyb
  - psaní čitelných a srozumitelných programů, které se dobře ladí a modifikují
- Některá pravidla správného stylu
  - krátké klauzule
  - krátké procedury; dlouhé procedury pouze s uniformní strukturou (tabulka)
  - klauzule se základními (hraničními) případy psát před rekurzivními klauzulemi
  - vhodná jmena procedur a proměnných
    - nepoužívat seznamy (`[...]`) nebo závorky (`{...}`, `(...)`) pro termy pevné arity
  - vstupní argumenty psát před výstupními

Styl programování v Prologu I.

- Cílem stylistických konvencí je
  - redukce nebezpečí programovacích chyb
  - psaní čitelných a srozumitelných programů, které se dobře ladí a modifikují
- Některá pravidla správného stylu
  - krátké klauzule
  - krátké procedury; dlouhé procedury pouze s uniformní strukturou (tabulka)
  - klauzule se základními (hraničními) případy psát před rekurzivními klauzulemi
  - vhodná jmena procedur a proměnných
    - nepoužívat seznamy (`[...]`) nebo závorky (`{...}`, `(...)`) pro termy pevné arity
  - vstupní argumenty psát před výstupními
  - **struktura programu** – **jednotné konvence** v rámci celého programu, např.
    - mezery, prázdné řádky, odsazení
    - klauzule stejné procedury na jednom místě; prázdné řádky mezi klauzulemi; každý cíl na zvláštním řádku

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
- merge([], Seznam, Seznam) :-

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
- merge([], Seznam, Seznam) :-
  !. % prevence redundantních řešení

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
- ```
  merge( [], Seznam, Seznam ) :-
        !.                                  % prevence redundantních řešení

  merge( Seznam, [], Seznam ).
  ```
  ```

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
-
```
merge( [], Seznam, Seznam ) :-
        !.                                  % prevence redundantních řešení

merge( Seznam, [], Seznam ).

merge( [X|Telo1], [Y|Telo2], [X|Telo3] ) :-
```

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
-
```
merge( [], Seznam, Seznam ) :-
        !.                                  % prevence redundantních řešení

merge( Seznam, [], Seznam ).

merge( [X|Telo1], [Y|Telo2], [X|Telo3] ) :-
        X < Y, !,
```

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
-

```
merge( [], Seznam, Seznam ) :-
        !.                                  % prevence redundantních řešení

merge( Seznam, [], Seznam ).

merge( [X|Telo1], [Y|Telo2], [X|Telo3] ) :-
        X < Y, !,
        merge( Telo1, [Y|Telo2], Telo3 ).
```

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
-
```
merge( [], Seznam, Seznam ) :-
        !.                                  % prevence redundantních řešení

merge( Seznam, [], Seznam ).

merge( [X|Telo1], [Y|Telo2], [X|Telo3] ) :-
        X < Y, !,
        merge( Telo1, [Y|Telo2], Telo3 ).

merge( Seznam1, [Y|Telo2], [Y|Telo3] ) :-
```

Správný styl programování

- konstrukce setříděného seznamu Seznam3 ze setříděných seznamů Seznam1, Seznam2: merge(Seznam1, Seznam2, Seznam3)
- merge([2,4,7], [1,3,4,8], [1,2,3,4,4,7,8])
-

```
merge( [], Seznam, Seznam ) :-
        !.                                  % prevence redundantních řešení

merge( Seznam, [], Seznam ).

merge( [X|Telo1], [Y|Telo2], [X|Telo3] ) :-
        X < Y, !,
        merge( Telo1, [Y|Telo2], Telo3 ).

merge( Seznam1, [Y|Telo2], [Y|Telo3] ) :-
        merge( Seznam1, Telo2, Telo3 ).
```

Špatný styl programování

```
merge( S1, S2, S3 ) :-
 S1 = [], !, S3 = S2;          %  první seznam je prázdný
 S2 = [], !, S3 = S1;          %  druhý seznam je prázdný
 S1 = [X|T1],
 S2 = [Y|T2],
 ( X < Y, !,
   Z = X,                      %  Z je hlava seznamu   S3
   merge( T1, S2, T3 );
   Z = Y,
   merge( S1, T2, T3) ),
 S3 = [ Z | T3 ].
```

Styl programování v Prologu II.

- **Středník** „;” může způsobit nesrozumitelnost klauzule
  - nedávat středník na konec řádku, používat závorky
  - v některých případech: rozdělení klauzle se středníkem do více klauzulí

Styl programování v Prologu II.

- **Středník** „;” může způsobit nesrozumitelnost klauzule
  - nedávat středník na konec řádku, používat závorky
  - v některých případech: rozdělení klauzle se středníkem do více klauzulí
- Opatrné používání **operátoru řezu**
  - preferovat použití zeleného řezu (nemění deklarativní sémantiku)
  - červený řez používat v jasně definovaných konstruktech

negace: `P, !, fail; true` `\+ P`

alternativy: `Podminka, !, Cil1 ; Cil2` `Podminka -> Cil1 ; Cil2`

Styl programování v Prologu II.

- **Středník** „;” může způsobit nesrozumitelnost klauzule
  - nedávat středník na konec řádku, používat závorky
  - v některých případech: rozdělení klauzle se středníkem do více klauzulí
- Opatrné používání **operátoru řezu**
  - preferovat použití zeleného řezu (nemění deklarativní sémantiku)
  - červený řez používat v jasně definovaných konstruktech

    negace: `P, !, fail; true` `\+ P`

    alternativy: `Podminka, !, Cil1 ; Cil2` `Podminka -> Cil1 ; Cil2`
- Opatrné používání **negace** „\+”
  - negace jako neúspěch: negace není ekvivalentní negaci v matematické logice

Styl programování v Prologu II.

- **Středník** „;” může způsobit nesrozumitelnost klauzule
  - nedávat středník na konec řádku, používat závorky
  - v některých případech: rozdělení klauzle se středníkem do více klauzulí
- Opatrné používání **operátoru řezu**
  - preferovat použití zeleného řezu (nemění deklarativní sémantiku)
  - červený řez používat v jasně definovaných konstruktech

    negace: `P, !, fail; true` `\+ P`

    alternativy: `Podminka, !, Cil1 ; Cil2` `Podminka -> Cil1 ; Cil2`
- Opatrné používání **negace** „\+”
  - negace jako neúspěch: negace není ekvivalentní negaci v matematické logice
- Pozor na **`assert` a `retract`**: snižuji transparentnost chování programu

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)
- jak jsou hlavní koncepty (objekty) reprezentovány

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)
- jak jsou hlavní koncepty (objekty) reprezentovány
- doba výpočtu a paměťové nároky

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)
- jak jsou hlavní koncepty (objekty) reprezentovány
- doba výpočtu a paměťové nároky
- jaké jsou limitace programu

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)
- jak jsou hlavní koncepty (objekty) reprezentovány
- doba výpočtu a paměťové nároky
- jaké jsou limitace programu
- zda jsou použity nějaké speciální rysy závislé na systému

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)
- jak jsou hlavní koncepty (objekty) reprezentovány
- doba výpočtu a paměťové nároky
- jaké jsou limitace programu
- zda jsou použity nějaké speciální rysy závislé na systému
- jaký je význam predikátů v programu, jaké jsou jejich argumenty, které jsou vstupní a které výstupní (pokud víme)
  - vstupní argumenty „+”, výstupní „-” `merge( +Seznam1, +Seznam2, -Seznam3 )`
  - `JmenoPredikatu/Arita` `merge/3`

Dokumentace a komentáře

- co program dělá, jak ho používat (jaký cíl spustit a jaké jsou očekávané výsledky), příklad použití
- které predikáty jsou hlavní (*top-level*)
- jak jsou hlavní koncepty (objekty) reprezentovány
- doba výpočtu a paměťové nároky
- jaké jsou limitace programu
- zda jsou použity nějaké speciální rysy závislé na systému
- jaký je význam predikátů v programu, jaké jsou jejich argumenty, které jsou vstupní a které výstupní (pokud víme)
  - vstupní argumenty „+”, výstupní „-” `merge( +Seznam1, +Seznam2, -Seznam3 )`
  - `JmenoPredikatu/Arita` `merge/3`
- algoritmické a implementační podrobnosti

Ladění

- Přepínače na trasování: `trace/0`, `notrace/0`
- Trasování specifického predikátu: `spy/1`, `nospy/1`
  - `spy( merge/3 )`
- `debug/0`, `nodebug/0`: pro trasování pouze predikátů zadaných spy/1

Ladění

- Přepínače na trasování: `trace/0`, `notrace/0`
- Trasování specifického predikátu: `spy/1`, `nospy/1`
  - `spy( merge/3 )`
- `debug/0`, `nodebug/0`: pro trasování pouze predikátů zadaných spy/1
- Libovolná část programu může být spuštěna

  zadáním vhodného dotazu: **trasování cíle**
  - vstupní informace: jméno predikátu, hodnoty argumentů při volání
  - výstupní informace
    - při úspěchu hodnoty argumentů splňující cíl
    - při neúspěchu indikace chyby
  - nové vyvolání přes ";": stejný cíl je volán při backtrackingu

Krabičkový (4-branový) model

- Vizualizace řídícího toku (backtrackingu) na úrovni predikátu
  - `Call`: volání cíle
  - `Exit`: úspěšné ukončení volání cíle
  - `Fail`: volání cíle neuspělo
  - Redo: jeden z následujících cílů neuspěl a systém backtrackuje, aby nalezl alternativy k předchozímu řešení

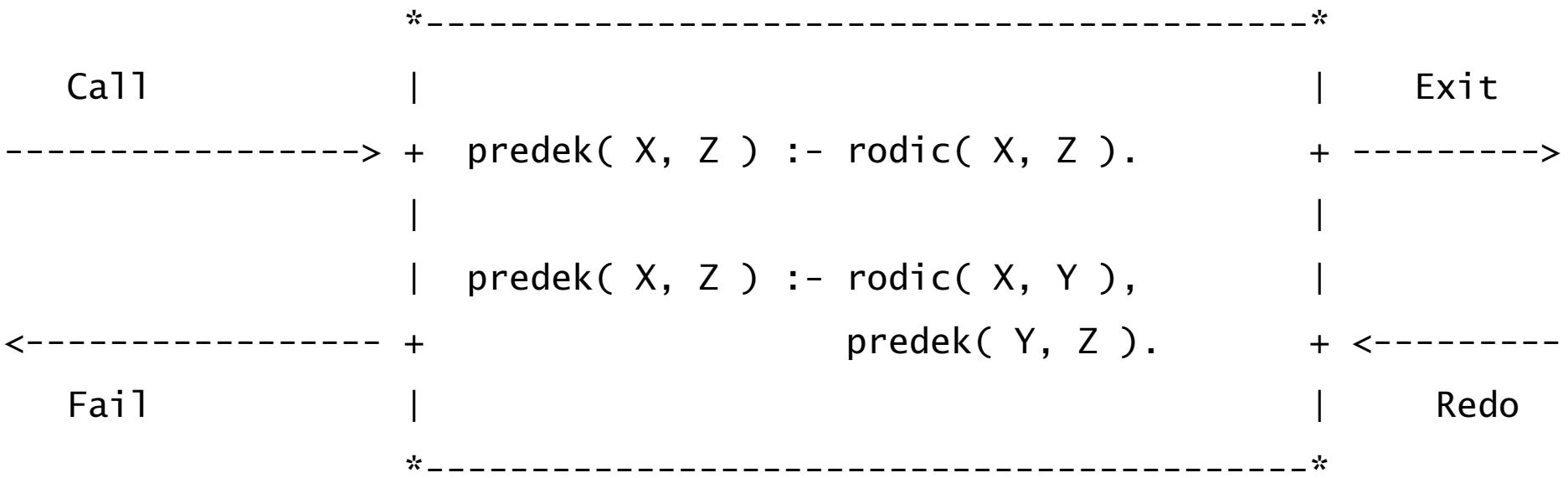

Příklad: trasování

```
a(X) :- nonvar(X).
a(X) :- c(X).
a(X) :- d(X).
c(1).
d(2).
```

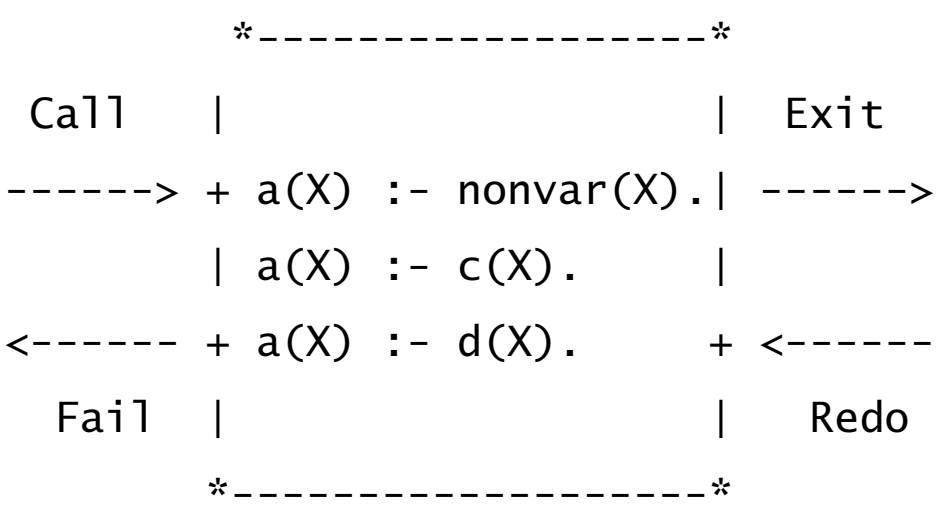

Příklad: trasování

```
a(X) :- nonvar(X).
a(X) :- c(X).
a(X) :- d(X).
c(1).
d(2).
```

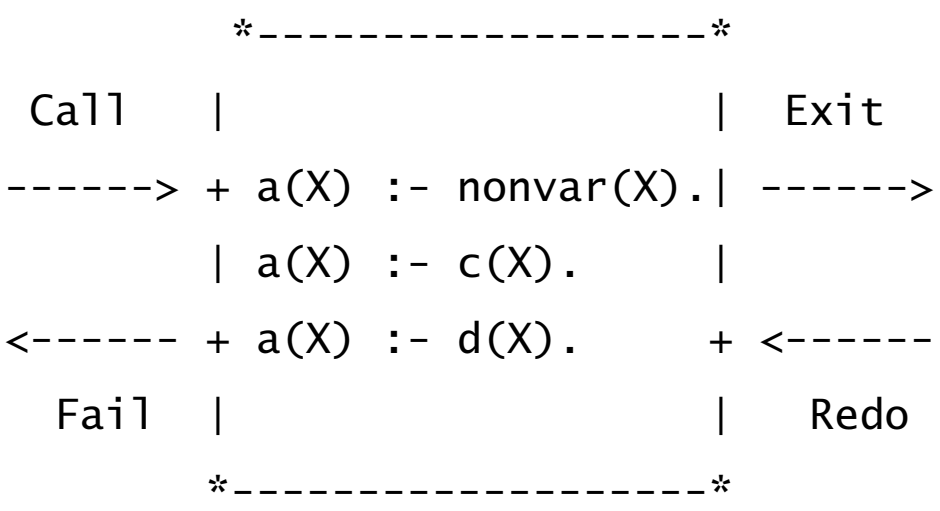


```
| ?-  a(X).
        1      1 Call: a(_463) ?
        2      2 Call: nonvar(_463) ?
        2      2 Fail: nonvar(_463) ?
```

Příklad: trasování

```
a(X) :- nonvar(X).
a(X) :- c(X).
a(X) :- d(X).
c(1).
d(2).
```

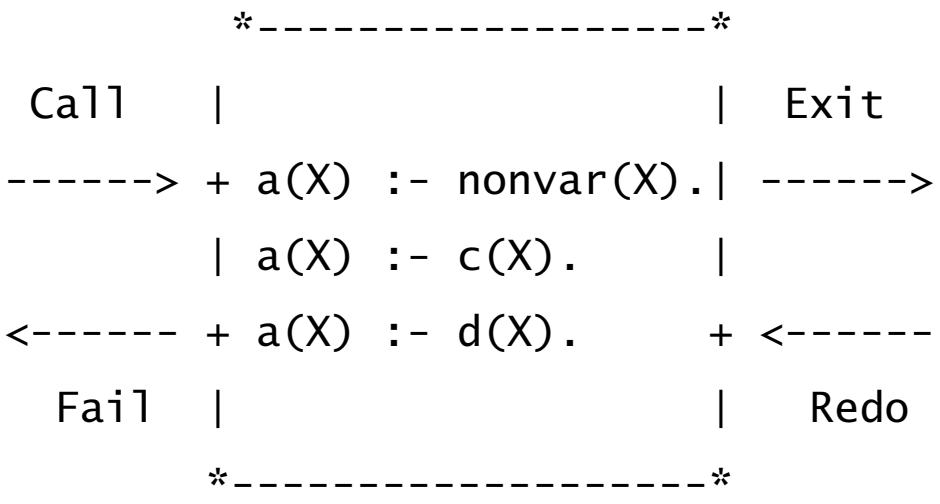


```
| ?-  a(X).
        1      1 Call: a(_463) ?
        2      2 Call: nonvar(_463) ?
        2      2 Fail: nonvar(_463) ?
        3      2 Call: c(_463) ?
        3      2 Exit: c(1) ?
?       1      1 Exit: a(1) ?
X = 1 ?
```

Příklad: trasování

```
a(X) :- nonvar(X).
a(X) :- c(X).
a(X) :- d(X).
c(1).
d(2).
```

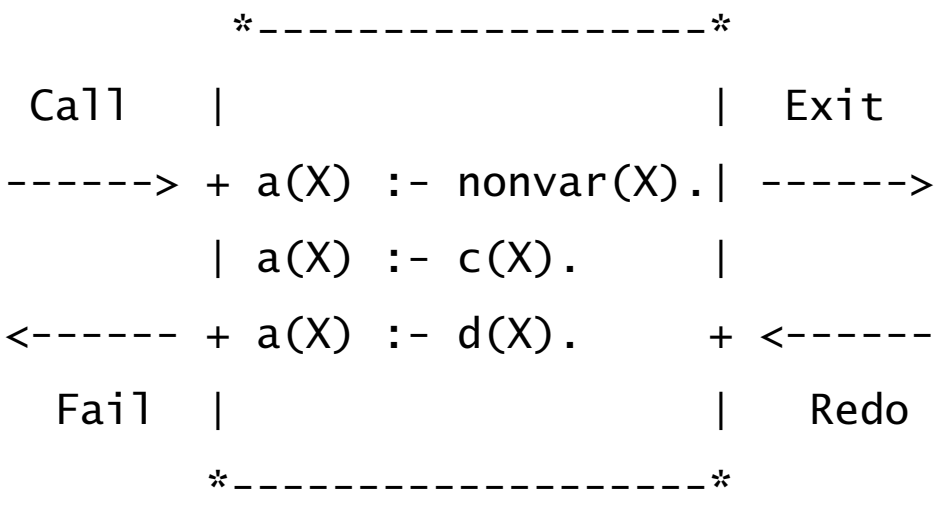


```
| ?-  a(X).
        1      1 Call: a(_463) ?
        2      2 Call: nonvar(_463) ?
        2      2 Fail: nonvar(_463) ?
        3      2 Call: c(_463) ?
        3      2 Exit: c(1) ?
?       1      1 Exit: a(1) ?
X = 1 ? ;
        1      1 Redo: a(1) ?
        4      2 Call: d(_463) ?
```

Příklad: trasování

```
a(X) :- nonvar(X).
a(X) :- c(X).
a(X) :- d(X).
c(1).
d(2).
```

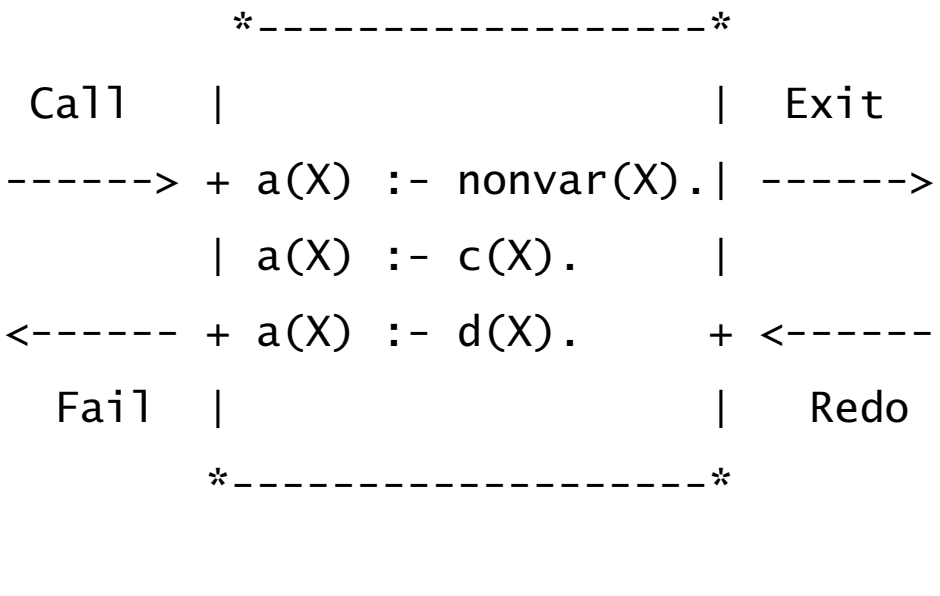


```
| ?-  a(X).
        1      1 Call: a(_463) ?
        2      2 Call: nonvar(_463) ?
        2      2 Fail: nonvar(_463) ?
        3      2 Call: c(_463) ?
        3      2 Exit: c(1) ?
?       1      1 Exit: a(1) ?
X = 1 ? ;
        1      1 Redo: a(1) ?
        4      2 Call: d(_463) ?
        4      2 Exit: d(2) ?
        1      1 Exit: a(2) ?
X = 2 ? ;
no
% trace
| ?-
```

Efektivita

- Čas výpočtu, paměťové nároky, a také časové nároky na vývoj programu
  - u Prologu můžeme častěji narazit na problémy s časem výpočtu a pamětí
  - Prologovské aplikace redukují čas na vývoj
  - vhodnost pro symbolické, nenumerické výpočty se strukturovanými objekty a relacemi mezi nimi

Efektivita

- Čas výpočtu, paměťové nároky, a také časové nároky na vývoj programu
  - u Prologu můžeme častěji narazit na problémy s časem výpočtu a pamětí
  - Prologovské aplikace redukují čas na vývoj
  - vhodnost pro symbolické, nenumerické výpočty se strukturovanými objekty a relacemi mezi nimi
- Pro zvýšení efektivity je nutno se zabývat **procedurálními aspekty**
  - **zlepšení efektivity při prohledávání**
    - odstranění zbytečného backtrackingu
    - zrušení provádění zbytečných alternativ co nejdříve
  - návrh **vhodnějších datových struktur**, které umožní efektivnější operace s objekty

Zlepšení efektivity: základní techniky

- **Optimalizace posledního volání (LCO) a akumulátory**
- **Rozdílové seznamy** při spojování seznamů
- **Caching**: uložení vypočítaných výsledků do programové databáze

Zlepšení efektivity: základní techniky

- **Optimalizace posledního volání (LCO) a akumulátory**
- **Rozdílové seznamy** při spojování seznamů
- **Caching**: uložení vypočítaných výsledků do programové databáze
- **Indexace** podle prvního argumentu
  - např. v SICStus Prologu
  - při volání predikátu s prvním nainstaniovaným argumentem se používá hašovací tabulka zpřístupňující pouze odpovídající klauzule
  - `zamestnanec( Prijmeni, KrestniJmeno, Oddeleni, ...)`

Zlepšení efektivity: základní techniky

- **Optimalizace posledního volání (LCO) a akumulátory**
- **Rozdílové seznamy** při spojování seznamů
- **Caching**: uložení vypočítaných výsledků do programové databáze
- **Indexace** podle prvního argumentu
  - např. v SICStus Prologu
  - při volání predikátu s prvním nainstaniovaným argumentem se používá hašovací tabulka zpřístupňující pouze odpovídající klauzule
  - `zamestnanec( Prijmeni, KrestniJmeno, Oddeleni, ...)`
- **Determinismus**:
  - rozhodnout, které klauzule mají uspět vícekrát, ověřit požadovaný determinismus